

Heydər Əliyev əsrinin 23-cü ili

Mən partiyadan çıxmaq qərarına gəldim...

Ulu öndər Heydər Əliyevin bioqrafiyası

Azərbaycanın dövlətçilik tarixinin ən əhəmiyyətli səhifələridir. Başqa sözə, Azərbaycanın müasir dövlətçilik tarixi ilə tanış olmaq istəyən hər bir şəxs Ümummilli Liderin bioqrafiyası ilə yaxından tanış olmalı, xalqa, dövlətə həsr edilən ömrürün ən mühüm və həllədici anlarını dərinlənən öyrənməlidir. Heydər Əliyevin bioqrafiyası siyasetə məşğul olan hər kəs üçün mühüm bir məktəbdır. 1991-ci ilin iyulunda Heydər Əliyev Kommunist Partiyasının sularından çıxdığını bəyan etdi. Bu tarix xüsusi bir əhəmiyyət daşıyır - Heydər Əliyevin partiyadan ayrılması ilə bağlı yazıdiği orıza isə tarixi bir sənəddir. "Heydər Əliyev İli" çərçivəsində "Yeni Azərbaycan" qəzeti olaraq bu tarixi faktı da geniş auditoriyaya təqdim etmək qərarına gəldik. Tanınmış rusiyalı müəllif Nikolay Zenkoviçin "Heydər Əliyev. Tale yolları" kitabından seçmələri oxucularımıza təqdim edirik..."

Əvvəli ötən saylarımızda

Üçüncü səhifə. "Bütün əməyiyyətin demokratikləşdiyi, siyasi azadlıqları və plütarizmin bayan edildiyi bir dövrdə Azərbaycanda 1988-ci ildə orzı bütövlüyünün müdafiəsinə qalxmış geniş demokratik hərəkat və cəmiyyətin demokratikləşməsi Sov.İKP MK-nın rəhbərliyi altında Azərbaycan KP MK-nin səyi ilə başğulur. Bu illərdə nə qədər adam siyasi fealiyyətini görə repressiyalara məruz qalıb.

İl yarımında ki, Azərbaycanın iki milyonluq paytaxtı heç bir əsas olmadan fəvqələdə vəziyyət rejimində yaşayır. Məhz belə bir sənətdə respublika Ali Sovetinə üzənənraq "demokratik seçkilər" və noticələri İttifaqın xeyriyə irəlicədən həll olunmuş referendum keçirilmişdir. Fəvqələdə vəziyyət şəraflıdan hər hansı demokratikləşməyə və xalqın öz iradəsini serbest ifadə etməsinə tünd bağlamaq avamlıq olardı. Demokratik təşkilatlar dəfələrlə seçicilərin mütləq əksəriyyətinin referenduma iştirak etməməsi və referendumun nəticələrinin saxtalasdırılması barədə məsələ qaldırılmışdır. Ancaq Azərbaycanın kommunist rəhbərliyi bu müraciətlərə həttə baxmaqə belə lüzum görməyib".

Daha sonra müəllif açıq bəyan edirdi ki, o, Mərkəz tərəfindən sırmən yeni İttifaq müqaviləsinin əleyhinə çıxmışdır və indi də əleyhinə çıxır: "Hər hansı suveren dövlətin tərkibində bir neçə suveren dövlət və eləcə də bundan iki qədər gelən azadlıqlar, səlahiyyətlər və funksiyalar ol bilməz".

Heydər Əliyev hesab edirdi ki, bütün müttəfiq respublikaları əsl siyasi, iqtisadi azadlıqlar, milli dövlət dirçəlişi üçün müstəqillik verilməlidir. Onun fikrincə, bu, heç də respublikaların iqtisadi birliliyinə və onənəvi mədəni əlaqələrinə mane olmaz, əksinə, onların təkmilləşməsinə, ikitörəfli və çoxtərəfli iştigamətdə inkişafına təsir göstərərdi.

"Naxçıvan Muxtar Respublikasının və Azərbaycanın xalq deputatı kimi öz çıxişlərimda bu məsələləri dəfələrlə qaldırdım. Təklif etdim ki, xalq arasında nüfuzunu tama-mile ilirmiş Azərbaycan Kommunist Partiyası təkhakimiyətlidən imtina etsin, bütün siyasi qüvvələrin azad və bərabərliyələrə fəaliyyətini tömən etsin, demokratik əməyiyyətin təşəkkülünə, siyasi plüralizmə və aşkarlıqə sənət yaratınsın.

Ancaq bu çıxış vo tekli florma Azərbaycanın kommunist rəhbərliyi neinki baxır, əksinə, mənim ünvanıma təsdiq edilmiş və hazırlanmış hücumlar şəklinde cavab verir. Azərbaycanda nəmən çıxışları dənə edən qazet redaktorları, jurnalistlər işdən çıxırlar, təqiblər məruz qalırlar.

Bütün yuxarıda şərh edilənlər, H.Ə.Əliyevin yaxdığına görə, onu bu axırına addımı almaqda və Sov.İKP sularından çıxməq haqqında bayanat verməyə məcbur etmişdir, baxmayaraq ki, bu qərara golmesi son dərəcədə qəlinmişdir.

"Mən kommunist ailəsində böyükümüşəm və bütün şürru həyatım Kommunist Partiyası ilə bağlı olub. 1943-cü ildə iyirmi yaşında ikən öz təlimimi bolşeviklər partiyası ilə bağlamışdım.

Kommunist Partiyasının ideallarına vərilişlə inanmışım və onun planlarının həyata keçirilməsində fəal iştirak etmişəm. İndi bütün bəni inanıram məhv olub.

Yeniləşən partiya və respublikaların yeniləşən ittiqəti haqqında sənəs-hesabsız bəyannat yənə de xalqı aldatmadıq".

Xatırladım ki, Yeltsin və Şəvərdənəzənən sonra Əliyev partiyadan çıxmamasına dair bəyannat vərmiş üçünən şəxs idi. Sonuncu, dördüncü böynəti isə bir ay sonra. DFVK-nin yaradılmasının elanı olmasından bir gün qabaq Yakovlev vermişdi.

Sərvətnadzənin və Yakovlevin hənsi halların təsiri altında bu addımı atmağa məcbur olduğunu müəyyənəşdirdik. Mərkəzi Nəzarət Komissiyası onlara qarşı fərdi işlər açmışdı, bunun ilə qurtaracaq ikisi də duxurdu. Onlar o dövrə sırvi partiyaçılardan kütəvli məyigə almış könülli çıxmamı partiyadan rüsvayiqliqla qovulmaqdandı. Üstün tutuldu. Yeltsinin məsəlesi aydın - o, şəhərin bununa əsaslaşdırılmışdı ki, RSFSR Ali Sovetinin Sədri kimi yüksək dövlət vəzifəsinə seçilərək siyasi partiyalardan birini, ləp Sov.İKP olsa da, üstün tutmamalı və bütün partiyalarla əməkdaşlıq etməlidir. Üstəlik, XXVIII qurultaydan üç ay əvvəl, 1990-ci ilin

martında SSRİ Konstitusiyasından Sov.İKP-nin sovet comiyətyindən rəhbər roldan bəhs edən 6-cı maddə çıxarılmışdı. Lakin bu, yeganə səbəb deyildi. Yeltsinin başının üstündə qara buludlar almışdı. Onu partiyadan qovmaq niyyəti getdiyən daha aşkar sezilirdi.

1989-ü il martın 16-da Sov.İKP MK-nin Plenumunda iştirahət fəhlərə sırasından bir sırə MK üzvlərinin çıxışları teşkil edildi. Onlar Sov.İKP MK-nin üzvü B.N.Yeltsinən bezi çıxışlarını müzakirə etmek və bunları qiymət vermək təklifi ilə iştirak ettiler. Natığın fikrine, bu çıxışlar MK-nin siyasi xəttinə, partiya etikasına və Sov.İKP Nizamnaməsinin normalarına zidd idi. Plenum MK üzvlərindən iştirak komisiya teşkil edərək, ona həmin məsələni diqqətən əyinməyi və çıxardıq noticələr barəsində Sov.İKP MK-nin növbəti

Plenumuna məlumat verməyi tapşırıdı. Komisiya Sov.İKP

MK Siyasi Bürosunun üzvü,

MK katibi V-

adim Andreyeviç

Medvedev baş-

çılıq edirdi.

Sonralar,

daha daqiqi,

postsovet dö-

ründə, Yeltsinin Rusiya Federa-

siyasının Prezidenti oldu-

ğählarda Vadim Andreyeviç öz xatirələrindən bu mövzuya toxunarkən alicənəb görünməyə çalışaraq andaman edirdi ki, Ple-

nundə Yeltsinin yeniden müza-

kirə edilməsinə əleyhinə olmuş-

dur. Bu monada,

ki, müzakirə

Boris Nikolayeviçin töqib edi-

len, amma bo-

yun emyəm

mübariz olmas-

və bunadən təs-

vürləri güclən-

dır, MK bar-

sində etmədiyi və tənqid etməsi

niyətindən

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi

gələcək və tənqid etməsi